

**DAGLIG-
NORSK
TRENINGS-
OPPLEGG**

1. INNLEDNING

Daglig-Norsk Trening, DNT, er i hovedsak et metodisk opplegg for elever som har norsk som andrespråk og elever med behov for språkstimulering.

I arbeidet med elever fra språklige minoriteter dukker didaktiske problemstillinger opp. Hva skal vi gjøre, og hvordan? Ofte føler vi at vi ikke bruker tiden godt nok for elevene våre.

DNT er et resultat av en lang periode med utprøvinger ut fra det mål å gjøre elevene funksjonsdyktige i skolen. Gang på gang opplevde vi at "det ikke satt". Den læring vi la opp til fant ikke sted. Elevene beholdt stofftilfanget en tid, men det ble ikke et aktivt redskap i kommunikasjon og samhandling. Ved vanskelig tilgjengelig stoff i andre fag, kunne det finne sted en stagnasjon, og utrygghet var i ferd med å overta.

Metoden ble utviklet ved å ta utgangspunkt i mestring, trygghet og en meningsfull læringssituasjon. DNT skiller seg fra "tradisjonell" metodetenkning først og fremst ved tidsbruk. Vi holder på med hvert tema så lenge der er nye ord å hente. Gevinsten er nettopp trygghet, motivasjon gjennom mestring og mulighet for individuell tilpasning av stoffet.

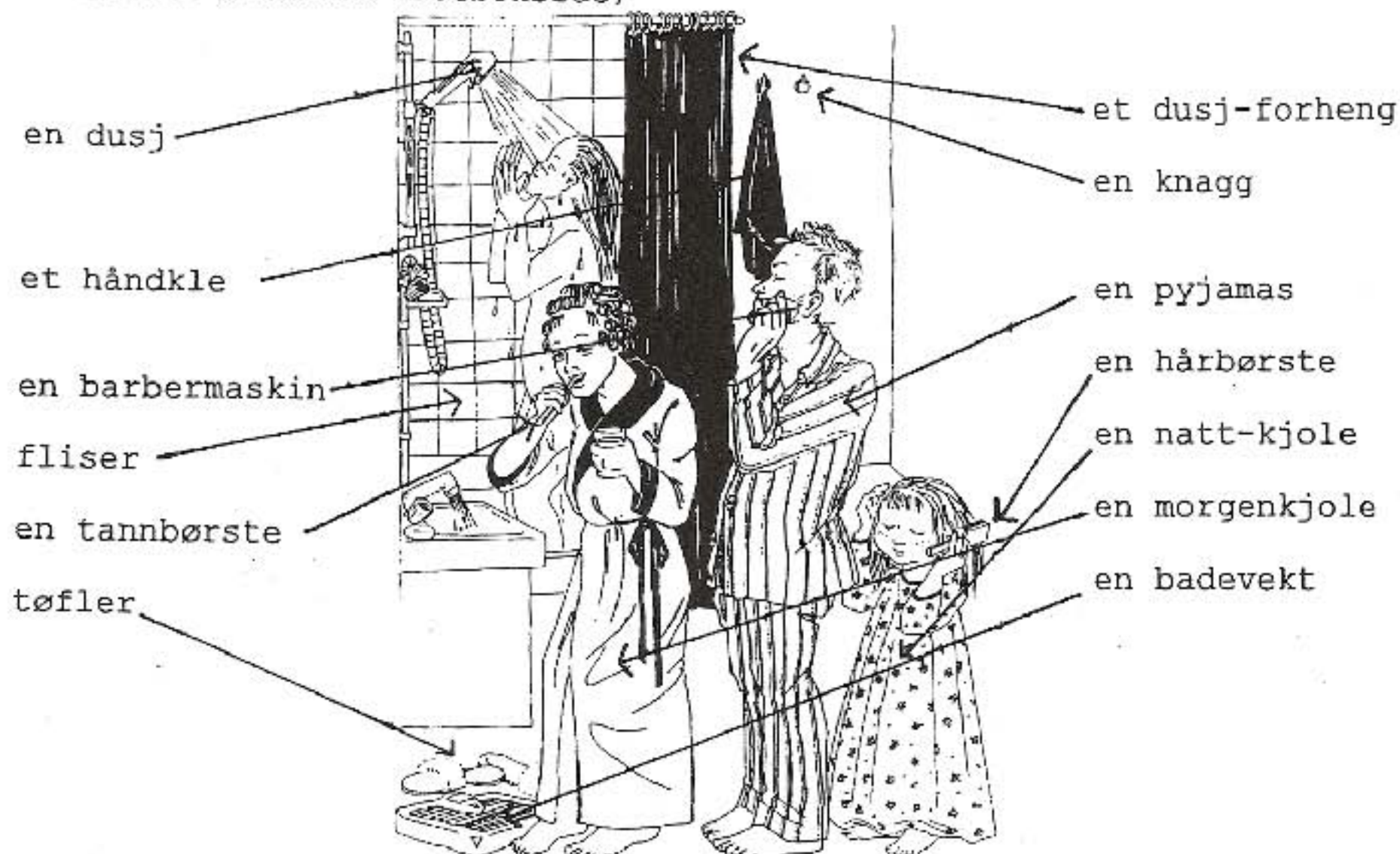
DNT er i hovedsak en metodikk hvor det teoretiske grunnlaget for språktilegnelse i bare liten grad blir omtalt. DNT viser metoden generelt, omtale av materialet, bruk av materialet, lesetekster og til sist alle tegningene samlet. Lesetekster og bilder kan kopieres fritt.

Læreren må sørge for at tidligere lærte setningsdeler brukes og nye kommer til. Noen ganger kan elevene få teksten fra flipoveren ferdigskrevet og lime den inn i leseboka si. Andre ganger skriver de selv. Det avhenger av elevenes skriveferdigheter og fortellingens lengde.

Fortellingen ble leselekse. De elevene som kunne skrive, skrev videre på egen hånd.

Elevene som hadde badevekt, skulle veie seg og også spørre andre i familien om hva de veide. Ikke alle elevene ville gi slike personlige opplysninger, og de lærte å svare: "Jeg vil ikke si det". Det er også viktig å lære. Vi innførte kilo.

PÅ BADET: (elevens lesebokside)

dusjer, pusser, vasker, barberer, renner, spruter, børster, henger

(Nedskrivning av fortelling)

Mor pusser tennene. Far barberer seg. Lille-søster børster håret. Store-søster dusjer og vasker håret. Håndkleet henger på knaggen.

Far har på seg pyjamas. Lille-søster har på seg natt-kjole. Mor har på seg morgen-kåpe.

Natt-kjolen er blomstret og prikket. Pyjamasen er stripet. Storesøster er naken. Alle er barbent. Mor vil veie seg.

INNHold TEGNINGER

Bilde 1	-----	Forstad/høst
" 2	-----	" /vinter
" 3	-----	" /vår
" 4	-----	" /sommer
" 5	-----	Bymiljø
" 6	-----	Lekeplassen
" 7	-----	Skogen
" 8	-----	På landet
" 9	-----	Kjøkkenet
" 10	-----	Stuen/følelser 1
" 11	-----	Stuen/følelser 2
" 12	-----	Badet
" 13	-----	Soverommet
" 14	-----	Stuen
" 15	-----	Barneværelset
" 16	-----	På stranden
" 17	-----	Klær
" 18	-----	Domino m/bilder
" 19	-----	Domino m/ord

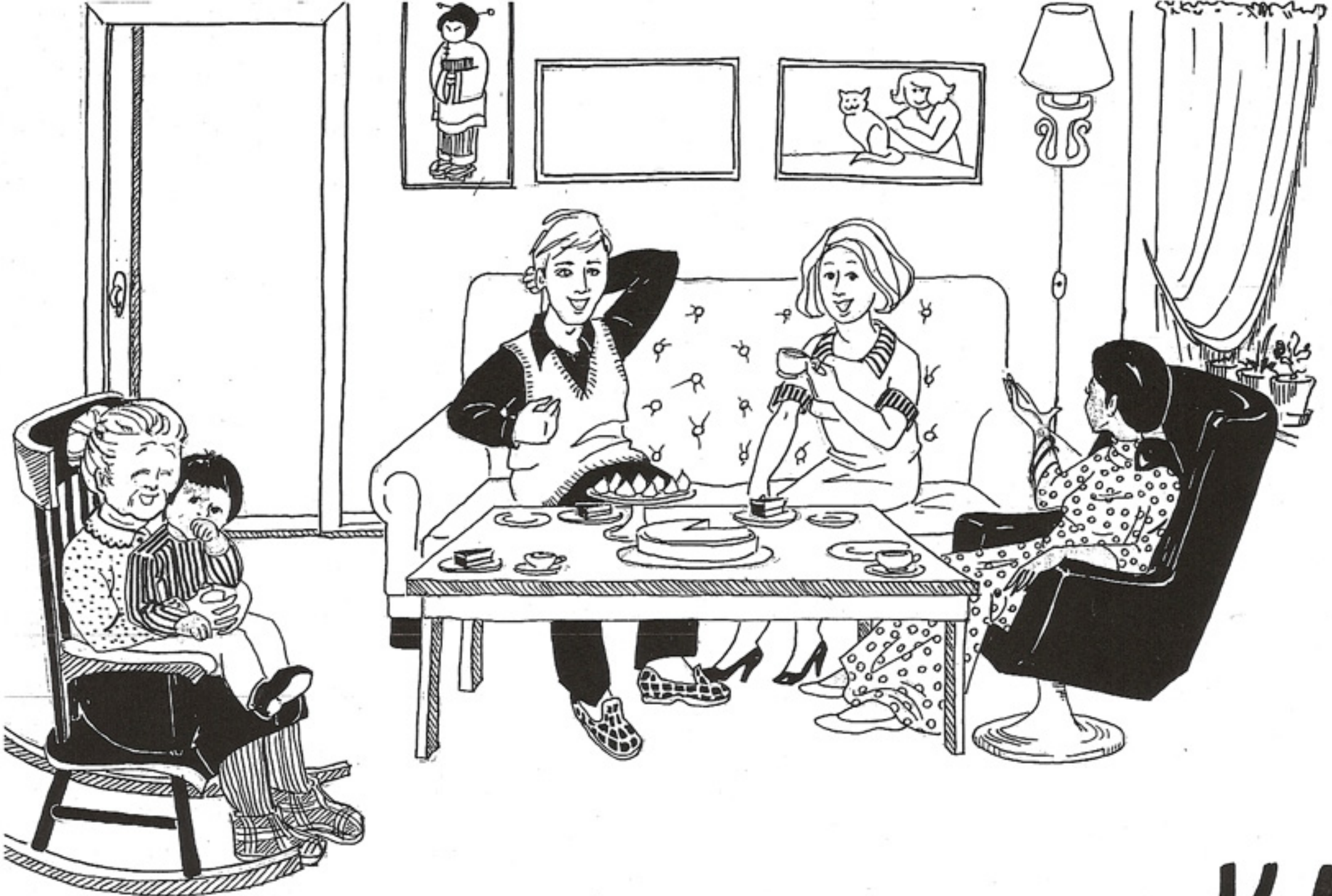
Bilde 14B viser eksempelvis en daglig situasjon med en familie som drikker kaffe sammen med sine venner. På bilde 14A er en del møbler og effekter fjernet.

1. Elev B som sitter med det fullstendige bildet (temabilde), forklarer elev A hva som mangler. Elev A må for å få detaljer på plass, spørre om form, størrelse, plassering etc.
Elev B må svare og får direkte tilbakemelding på sine senderferdigheter ved å se hvordan A mottar og konkretiserer gjennom sin respons.
2. Ved å legge inn forskjellige begivenheter i bildet som fødselsdag, familie som er kommet fra hjemlandet, 17. mai etc. kan ordtilfanget utvides. Bildene kan også gi språkgrunnlag for rollespill. Elevene går inn i de ulike rollene som fremgår av bildet, og legger inn sine egne ord og tanker i rollen(e).

Slik bildene 14AB brukes her, beskriver elev B det som mangler. Elev A tegner det inn på den plass, størrelse og form som elev A tolker ut fra sin forståelse av B's utsagn. B får dermed en direkte tilbakemelding på sin kommunikasjon både verbalt ved at A spør og i handling ved at A tegner. Samtidig får A en direkte tilbakemelding på sin måte å spørre på - og tolke på. For elever som har vansker med, eller vil bruke lang tid på å tegne, kan vi klippe opp et bilde i biter, og elev A finner frem de bitene som mangler etterhvert som elev B instruerer.

Situasjonen er et eksempel på en ekte kommunikasjon. Elevene sitter med ulik informasjon og er avhengig av verbal kommunisering for å løse oppgaven.

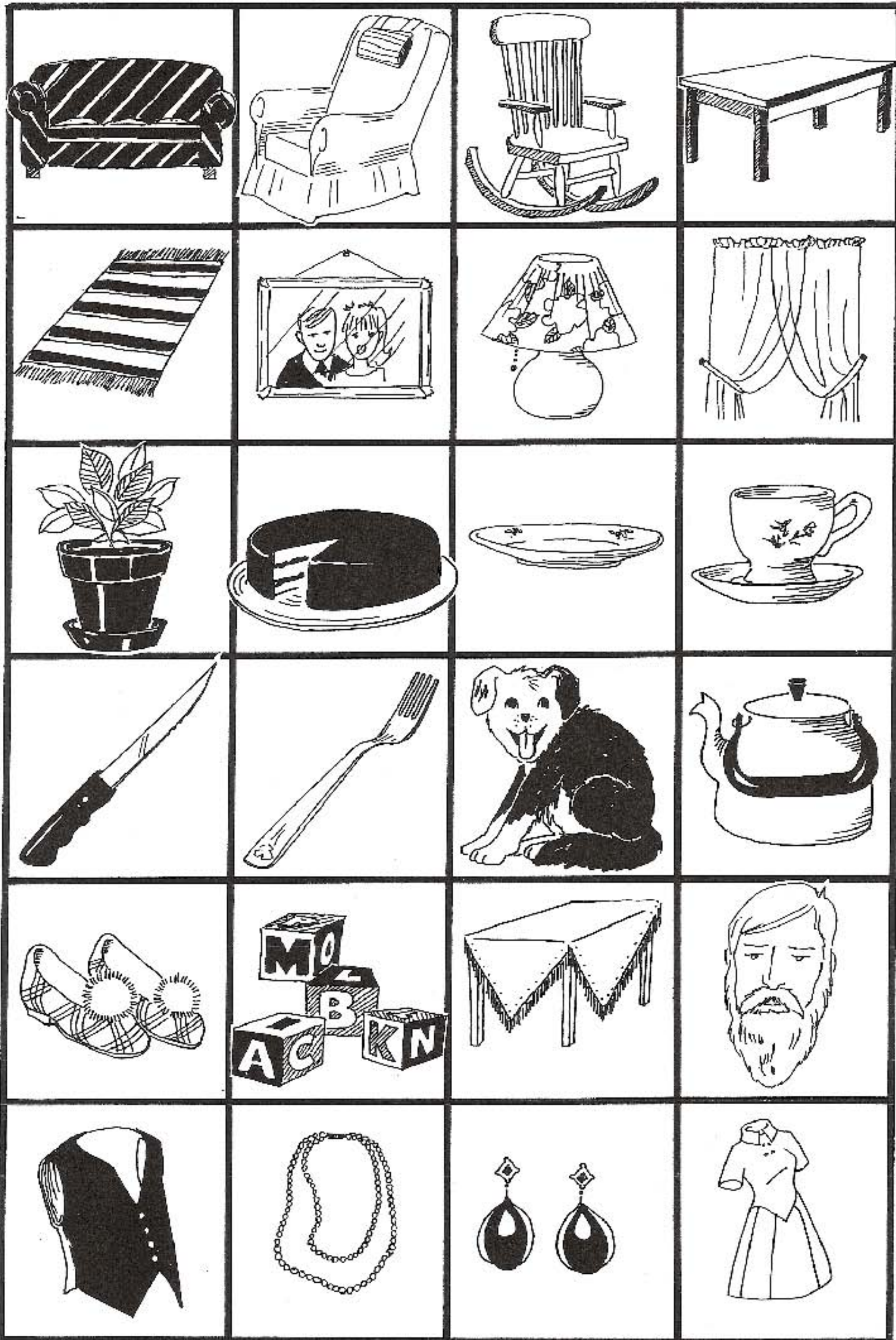
Når vi velger denne type oppgaver, er det viktig å holde den på en vanskegrad som gjør at elevene må presse seg litt, men ikke så vanskelig at de ikke mestrer den. Er oppgaven for lett, tøyser de seg gjennom den. Er den for vanskelig, mister de motet. Begge tilfeller fører til det samme - at motivasjonen for denne typen oppgaver forsvinner.

14A

14B

14. SELSKAP

Familien Shah har vært på ferie i Pakistan. De er kommet tilbake, og nå har de bedt naboene på kaffe.

De forteller om alt de har gjort i ferien. De har tatt mange fine bilder som de viser frem. Far henter kaffe. Mor har bakt kaker.

Gjestene hadde med seg en potteplante for å ønske familien velkommen hjem. Planten står i vinduskarmen.

Gamle fru Hansen sitter i gyngestolen og koser med Fiaz. Han har tommeltotten i munnen. Han pleier å sutte på totten når det er sent. Han er søvnig og skal legge seg om en liten stund. Pyjamasen hans er stripet.

Storesøster står på kjøkkenet. Hun ser i en kokebok. Hun skal lage grøt til broren sin til aftens.

Klokka på veggen er snart åtte. Da må små barn i seng. Hunden sover alt. Den ligger på teppet under bordet.

14. SELSKAP

Familien Shah har vært på _____ i Pakistan. De er _____ tilbake, og nå har de bedt naboene _____ kaffe.

De forteller om alt de har gjort i ferien. De har tatt mange fine bilder som de viser frem. Far henter kaffe. Mor har _____ kaker.

Gjestene hadde _____ seg en potteplante for å ønske familien velkommen hjem. Planten _____ i vinduskarmen.

Gamle fru Hansen _____ i gyngestolen og koser med Fiaz. Han har tommeltotten i munnen. Han pleier å sutte på totten når det er sent. Han er søvnig og skal _____ seg om en liten stund. Pyjamasen hans er stripet.

Storesøster står på kjøkkenet. Hun ser i en kokebok. Hun skal _____ grøt til broren sin til aftens.

Klokka på veggen er snart åtte. Da må små barn i seng. Hunden sover alt. Den ligger på teppet under bordet.